

เขื่อนแม่ น้ำโขงสายหลักตอนล่าง

ในขณะที่ภาคประชาสังคมทุกภาคส่วนกำลังวิตกกังวลต่อผลกระทบต่อระบบนิเวศและวิถีชีวิตของประชาชนที่พึ่งพาแม่น้ำโขง เนื่องจากโครงการเขื่อนขนาดใหญ่บนแม่น้ำโขงสายหลักได้ถูกนำมาปิดฝุ่นและหีบยกขึ้นมาพิจารณาอีกครั้ง

ภาพแบบโครงการเขื่อนปากชม จากรายงานการศึกษาของกรมพัฒนาพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงาน (พพ.)

ปัจจุบัน รัฐบาลในกลุ่มแม่น้ำโขงตอนล่าง ทั้ง ไทย ลาว กัมพูชา ได้ให้ไฟเขียวบริษัทเอกชนสัญชาติไทย จีน เวียดนาม มาเลเซีย และฝรั่งเศส เดินทางสำรวจความเป็นไปได้ของโครงการเขื่อนไฟฟ้าพลังน้ำขนาดใหญ่ รวมทั้งหมด 12 แห่ง (มีกำลังผลิตติดตั้งรวมกว่า 14,100 เมกะวัตต์) โดย 8 เขื่อนอยู่ในลาว, 2 เขื่อนอยู่ระหว่างพรมแดนไทย-ลาว และอีก 2 เขื่อนอยู่ในกัมพูชา โครงการเขื่อนขนาดใหญ่เหล่านี้ได้สร้างความ

หวั่นเกรงถึงผลเสียหายที่จะเกิดขึ้นกับระบบนิเวศแม่น้ำโขง รวมถึงภัยคุกคามและผลกระทบต่อชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนในกลุ่มแม่น้ำโขง

เขื่อนขนาดใหญ่ทั้ง 12 โครงการ ได้แก่ เขื่อนปากแบ่ง เขื่อนหลวงพระบาง เขื่อนไชยะบุรี เขื่อนปากลาย เขื่อนสะนะคาม เขื่อนลาดเสือ เขื่อนท่าค้อ และ เขื่อนดอนสะโฮง ในประเทศลาว, เขื่อนปากชม (บริเวณใกล้กับเขื่อนผามองเดิม) และ เขื่อนบ้านกุ่ม บริเวณชายแดนไทย-ลาว, เขื่อนสตึงแตรัง และเขื่อนซาบอ ในประเทศกัมพูชา [ดูแผนที่หน้า 17 และตารางโครงการเขื่อนแม่น้ำโขงสายหลักทางตอนล่าง 12 เขื่อน หน้า 18] ซึ่งหลายโครงการในที่นี่เคยถูกเสนอในรายงานของคณะกรรมการแม่น้ำโขงเมื่อปี 2537 แต่ไม่ได้รับการดำเนินงานแต่อย่างใด เนื่องจากถูกวิพากษ์วิจารณ์ว่ามีราคาแพงเกินไป และจะสร้างความเสียหายต่อสิ่งแวดล้อมอย่างรุนแรง

หากมีการสร้างเขื่อนขนาดใหญ่บนแม่น้ำโขงสายหลักทั้ง 12 เขื่อนนี้ เขื่อนจะตัดขาดความเชื่อมโยงและทำลายระบบนิเวศที่อุดมสมบูรณ์ในแม่น้ำโขง เปลี่ยนแปลงการไหลของน้ำตามฤดูกาล ซึ่งจะทำให้เกิดน้ำขึ้นหรือลงอย่างเฉียบพลัน นอกจากนี้ เขื่อนจะปิดกั้นเส้นทางอพยพและทำลายแหล่งที่อยู่อาศัยของปลา สร้างความสูญเสียต่อการทำประมง เกษตรริมโขง และทำลายวิถีชีวิตของประชาชนนับหลายล้านคนที่พึ่งพิงสายน้ำโขง

โครงการเชื่อมแม่น้ำโขงสายหลักทางตอนล่าง 12 เชื่อม

ชื่อเชื่อม / ประเทศ ที่ตั้ง	กำลังการผลิต (เมกะวัตต์)	ผู้ลงทุน	สถานะ
เชื่อมปากแบ่ง แขวงอุดมไซ สปป.ลาว	1,320	บริษัท ต้าถั่ง อินเตอร์ เนชั่นแนล พาวเวอร์ เจ เนอเรชั่น จำกัด กับ รัฐบาลลาว	ลงนามบันทึกความเข้าใจ เมื่อเดือน สิงหาคม 2550 เพื่อศึกษาความเป็นไป ได้ของโครงการ
เชื่อมหลวงพระบาง แขวงหลวงพระบาง สปป.ลาว	1,410	บริษัท ปีโตรเวียดนาม พาวเวอร์ คอร์ปอเรชั่น กับรัฐบาลลาว	ลงนามบันทึกความเข้าใจ เมื่อเดือน พฤษภาคม 2550 เพื่อศึกษาความเป็น ไปได้ของโครงการ
เชื่อมไซยะบุรี แขวงไซยะบุรี สปป.ลาว	1,260 [1,285 เมกะวัตต์ ถูกอ้างอิงล่าสุด จากเอกสารของ เอ็มอาร์ซี]	บริษัท ช.การช่าง จำกัด (มหาชน), บริษัท นที ซิน เนอร์ยี จำกัด, บริษัท ผลิตไฟฟ้า จำกัด (มหาชน), และ บริษัท พี.ที.คอนสตรัคชั่น แอนด์ อิริเกชัน จำกัด ซึ่งร่วม ลงทุนในนาม 'บริษัท ไฟฟ้า ไซยะบุรี จำกัด'	ลงนามบันทึกความเข้าใจ เมื่อเดือน ตุลาคม 2550 เพื่อศึกษาความเป็นไป ได้ของโครงการ และ 5 กรกฎาคม 2553 ลงนามความตกลงซื้อขายไฟฟ้า เบื้องต้น (Tariff MoU) กับ กฟผ. และ รัฐบาลลาวกำลังยื่นโครงการนี้เข้าสู่ กระบวนการ PNPCA ตามข้อตกลง แม่น้ำโขง 2538 มีกำหนดแล้วเสร็จใน เดือนเมษายน 2554
เชื่อมปากลาย แขวงไซยะบุรี สปป.ลาว	1,320	บริษัท ซิโนไฮโดร คอร์ปอเรชั่น และบริษัท โซน่า เนชั่นแนล อิเล็กโทร นิคส์ อิมพอร์ต แอนด์ เอ็ก พอร์ต จำกัด กับรัฐบาล ลาว	ลงนามบันทึกความเข้าใจ เมื่อเดือน มิถุนายน 2550 เพื่อศึกษาความเป็นไป ได้ของโครงการ
เชื่อมสะนะคาม แขวงเวียงจันทน์ สปป.ลาว	1,000	บริษัท ต้าถั่ง อินเตอร์ เนชั่นแนล พาวเวอร์ เจ เนอเรชั่น จำกัด กับ รัฐบาลลาว	ลงนามบันทึกความเข้าใจ เพื่อศึกษา ความเป็นไปได้ของโครงการ
เชื่อมปากชม ชายแดนไทย-ลาว (บ้านคกแก้ว อ.ปากชม จ.เลย – บ้านห้วยทาง แขวง เวียงจันทน์)	1,482 [1,079 เมกะวัตต์ คือตัวเลขที่อ้างอิง จากการศึกษาของ พพ. เมื่อปี 2551]	ยังไม่ปรากฏ แต่มีการ ศึกษาความเป็นไปได้ของ โครงการ โดยเป็นการออก ทุนศึกษาร่วมกันระหว่าง กระทรวงพลังงานของไทย และลาว	กรมพัฒนาพลังงานทดแทนและ อนุรักษ์พลังงาน (พพ.) ได้ศึกษาความ เหมาะสมและรายงานสิ่งแวดล้อมเบื้องต้น (ขนาด 1,079 เมกะวัตต์) เสร็จเมื่อ เดือนพฤษภาคม 2551 และวางแผน จัดทำการศึกษาความเหมาะสมและ ผลกระทบสิ่งแวดล้อมในปี 2553

ชื่อเขื่อน / ประเทศ ที่ตั้ง	กำลังการผลิต (เมกะวัตต์)	ผู้ลงทุน	สถานะ
เขื่อนบ้านกุ่ม ชายแดนไทย-ลาว (บ้านท่าลั้ง อ. โขงเจียม จ. อุบลราชธานี – บ้านกุ่มน้อย แขวง จำปาสัก)	2,330 [1,872 เมกะวัตต์ คือตัวเลขที่อ้างอิง จากการศึกษาของ พพ. เมื่อปี 2551]	บริษัท อิตาเลียน-ไทย ดีเวลลอปเม้นท์ จำกัด (มหาชน) และบริษัท เอเชีย คอร์ป โฮลดิ้ง จำกัด กับ รัฐบาลลาว	พพ. ได้ศึกษาความเหมาะสมและ รายงานสิ่งแวดล้อมเบื้องต้น (ขนาด 1,872 เมกะวัตต์) แล้วเสร็จในเดือน พฤษภาคม 2551 ซึ่งที่ผ่านมาเมื่อวันที่ 25 มีนาคม 2551 รัฐบาลไทยกับ รัฐบาลลาวได้ลงนามบันทึกความเข้าใจ เพื่อศึกษาความเป็นไปได้ของโครงการ โดยให้ภาคเอกชนดำเนินการศึกษา สำรวจโครงการเขื่อนบ้านกุ่ม ระยะ เวลา 30 เดือน
เขื่อนลาดเสือ แขวงจำปาสัก สปป.ลาว	800	บริษัท เจริญเอ็นเนอจี้ แอนด์ วอเตอร์ เอเชีย กับ รัฐบาลลาว	ลงนามบันทึกความเข้าใจ เมื่อเดือน เมษายน 2551 เพื่อศึกษาความเป็นไป ได้ของโครงการ
เขื่อนดอนสะโฮง แขวงจำปาสัก สปป.ลาว	360	บริษัท เมกะเพิร์สท คอร์ปอเรชัน จำกัด ของ มาเลเซีย กับรัฐบาลลาว	บรรลุข้อตกลงการพัฒนาโครงการ เมื่อเดือนกุมภาพันธ์ 2551 ซึ่ง บริษัท เมกะเพิร์สทฯ จะเป็นผู้เจรจาหาผู้ร่วม ลงทุนและทำสัญญาซื้อขายไฟฟ้า
เขื่อนท่าค้อ แขวงจำปาสัก สปป.ลาว	50	Compagnie Nationale du Rhône (CNR) ประเทศ ฝรั่งเศส กับการไฟฟ้าลาว	ศึกษาความเป็นไปได้ และผลกระทบ สิ่งแวดล้อม แล้วเสร็จในเดือนสิงหาคม 2553
เขื่อนสตึงเตร็ง จังหวัดสตึงเตร็ง กัมพูชา	980	Vietnam Urban and Industrial Zone Development Investment Corporation กับรัฐบาลกัมพูชา	ลงนามบันทึกความเข้าใจเพื่อศึกษา ความเป็นไปได้ของโครงการ
เขื่อนซาบอ จังหวัดกระเจี๊ยะ กัมพูชา	2,600	บริษัท โซน่า เซาร์ทเทิร์น พาวเวอร์กริด กับรัฐบาล กัมพูชา	ลงนามบันทึกความเข้าใจ เมื่อเดือน ตุลาคม 2549 เพื่อทำการศึกษาคือ ความเป็นไปได้ของโครงการโดย บริษัท กวางสี กริด (บริษัทลูกของบริษัท โซน่า เซาร์ทเทิร์น พาวเวอร์กริด)

หมายเหตุ: ตัวเลขกำลังการผลิตติดตั้งของเขื่อนนั้นแตกต่างกันไปตามแหล่งที่อ้างอิง ตัวเลขในตารางนี้มาจากกรนำ
เสนอของตัวแทนประเทศลาวและกัมพูชา ในการประชุม Regional Multi-Stakeholder Consultation of the MRC
Hydropower Programme เมื่อวันที่ 25-27 กันยายน 2551 ณ กรุงเวียงจันทน์ ประเทศลาว
<http://www.mrcmekong.org/programmes/Hydropower/stakeholder-consult-ppt.htm>

รู้จักกับเขื่อนแม่น้ำโขงบางตัว

เขื่อนไชยะบุรี กำลังการผลิตติดตั้ง 1,285 เมกะวัตต์ จะปิดกั้นลำน้ำโขงที่แขวงไชยะบุรี ทางตอนเหนือของประเทศลาว ห่างจากหลวงพระบางไปทางตะวันตกเฉียงใต้ประมาณ 80 กิโลเมตร ปัจจุบันรัฐบาลลาวได้ให้สัมปทานก่อสร้างแก่ บริษัท ช.การช่าง จำกัด (มหาชน) ของไทย มูลค่าการลงทุน 115,000 ล้านบาท โดยมีแผนกู้เงินจากธนาคารพาณิชย์ของไทย 4 แห่งคือ ธนาคารกรุงเทพ กสิกรไทย กรุงไทย และไทยพาณิชย์ และมีแผนจะขายไฟฟ้าให้กับการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย (กฟผ.) จำนวน 1,220 เมกะวัตต์ และขายให้การไฟฟ้าลาว จำนวน 60 เมกะวัตต์ คาดว่าจะใช้เวลาก่อสร้างประมาณ 8 ปี และเริ่มขายไฟฟ้าได้ในเดือนมกราคม 2562

การสร้างเขื่อนไชยะบุรีจะต้องอพยพชาวบ้าน 10 หมู่บ้านออกจากพื้นที่ เขื่อนจะก่อให้เกิดอ่างเก็บน้ำเหนือเขื่อนขนาด 49 ตารางกิโลเมตร หรือ 30,625 ไร่ มีความยาว 90 กิโลเมตร คือยาวขึ้นไปจนถึงเมืองหลวงพระบาง ซึ่งจะปิดกั้นเส้นทางการอพยพของปลาในแม่น้ำโขง โดยเฉพาะปลาบึก ที่ต้องอพยพขึ้นไปผสมพันธุ์และวางไข่ รวมถึงทำลายระบบนิเวศที่เป็นทั้งเกาะแก่ง และวังน้ำลึก ซึ่งเป็นที่อยู่อาศัยแพร่ขยายพันธุ์ของปลาในแม่น้ำโขง นอกจากนี้ อาชีพที่ต้องพึ่งพामแม่น้ำโขง เช่น การประมง การร่อนทอง การปลูกพืชริมฝั่งแม่น้ำโขงจะสูญเสียไปอย่างถาวร และอาจต้องพบกับความแปรปรวนของระดับน้ำโขงจากการปล่อยน้ำของเขื่อนไชยะบุรี เช่น ที่อำเภอเชียงคานอาจพบระดับน้ำที่เปลี่ยนแปลงมากถึง 3 เมตรต่อวัน

ปัจจุบัน เขื่อนไชยะบุรีถือเป็นเขื่อนที่มีความก้าวหน้าของโครงการมากที่สุดในบรรดา 12 เขื่อนที่มีแผนจะสร้างบนแม่น้ำโขงสายหลักตอนล่าง และถือเป็นโครงการแรกที่ได้เข้าสู่ “กระบวนการแจ้ง ประชากรหรือล่วงหน้าและข้อตกลง” (PNPCA) [ดูล้อมกรอบหน้า 42] ตาม “ข้อตกลงแม่น้ำโขง” ปี 2538 ซึ่งสำนักเลขาธิการคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน มีกำหนดให้กระบวนการดังกล่าวนี้เสร็จสิ้นภายในเดือนเมษายน 2554

เขื่อนปากชม กำลังการผลิตติดตั้ง 1,079 เมกะวัตต์ (บางรายงานอ้างอิงที่ 1,482 เมกะวัตต์) มูลค่าการลงทุน 69,641 ล้านบาท ตั้งอยู่บนชายแดนไทย-ลาว ระหว่างบ้านห้วยขอบและบ้านคกแก้ว ต.หาดคัมภีร์ อ.ปากชม จ.เลย และบ้านห้วยหาง เมืองสังทอง แขวงเวียงจันทน์ ประเทศลาว เป็นเขื่อนที่ถูกลดขนาดจาก “เขื่อนผามอง” ในอดีต โดยกรมพัฒนาพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงาน (พพ.) ได้ว่าจ้าง บริษัท ปัญญา คอนซัลแตนท์ จำกัด และบริษัท มหานคร คอนซัลแตนท์ ศึกษาความเหมาะสมและผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมเบื้องต้น แล้วเสร็จในเดือนพฤษภาคม 2551

เขื่อนปากชมจะทำให้เกิดอ่างเก็บน้ำท่วมทั้งฝั่งไทยและลาว 50,217 ไร่ ซึ่งจะท่วมบ้านคกแก้ว 70 ครัวเรือน รวมถึงโรงเรียนบ้านคกแก้ว และวัดโนนสว่างอารมณ์ และท่วมบ้านห้วยหางอีก 37 ครัวเรือนรวมถึงท่วมพื้นที่ทำกินในฝั่งลาวด้วย ส่วนชุมชนริมน้ำโขงในเขตอ.ปากชม และอ.เชียงคาน จะต้องสูญเสียพื้นที่ตลิ่งริมน้ำ เกาะแก่ง ดอนกลางแม่น้ำโขงที่ใช้เป็นพื้นที่เพาะปลูกพืชในฤดูแล้ง เช่น พริก มะเขือ ถั่วลิสง มันเทศ ข้าว ตะไคร้ กัลยาร ซึ่งสร้างรายได้หลักให้กับครอบครัว อีกทั้งสูญเสียอาชีพประมงอย่างถาวร เขื่อนจะปิดกั้นเส้นทางการอพยพของปลาและจะส่งผลกระทบต่อความอุดมสมบูรณ์ของพันธุ์ปลากลุ่มแม่น้ำโขง การสำรวจพันธุ์ปลาเบื้องต้นโดยโครงการแม่น้ำเพื่อชีวิต ในบริเวณที่ตั้งเขื่อนปากชม พบปลามากถึง 177 ชนิด ทั้งนี้ ในบริเวณท้ายเขื่อนปากชมต่อเนื่องลงไปจนถึงจ.หนองคาย อาจพบกับความแปรปรวนของระดับน้ำโขงที่อาจเปลี่ยนแปลง 3-6 เมตรต่อวัน

เขื่อนบ้านกุ่ม กำลังการผลิตติดตั้ง 1,872 เมกะวัตต์ มูลค่าการลงทุน 95,348 ล้านบาท ตั้งอยู่บนชายแดน ไทย-ลาว ที่บ้านท่าล้ง ต.ห้วยไผ่ อ.โขงเจียม จ.อุบลราชธานี และบ้านกุ่มน้อย เมืองชะนะสมบูน แขวงจำปาสัก ประเทศลาว โดยกรมพัฒนาพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงาน (พพ.) ได้ว่าจ้างบริษัท ปัญญา คอนซัลแตนท์ จำกัด และบริษัท มหานคร คอนซัลแตนท์ ให้ศึกษาความเหมาะสมและสิ่งแวดล้อมเบื้องต้น ซึ่งแล้วเสร็จในเดือน พฤษภาคม 2551 ขณะที่รัฐบาลลาวได้ให้สัมปทานกับ บริษัท อิตาเลียนไทย ดีเวล็อบเมนต์ จำกัด (มหาชน) และ บริษัท เอเชียคอร์ปอเรชั่น จำกัด เพื่อดำเนินการศึกษาความเป็นไปได้และผลกระทบสิ่งแวดล้อมของโครงการตั้งแต่เดือนมีนาคม 2551 โดยระบุกำลังการผลิตติดตั้งที่เพิ่มขึ้นเป็น 2,330 เมกะวัตต์ ซึ่งมากกว่าที่ พพ. ได้ออกแบบไว้ถึง 458 เมกะวัตต์

เขื่อนบ้านกุ่มจะทำให้เกิดอ่างเก็บน้ำยาว 110 กิโลเมตร ท่วมพื้นที่ 98,806 ไร่ โดยท่วมพื้นที่เกษตรกรรมน้ำ โขง 13,858 ไร่ เขื่อนจะปิดกั้นเส้นทางการอพยพของปลาในแม่น้ำโขง และจะส่งผลโดยตรงต่อความอุดมสมบูรณ์ของพันธุ์ปลาในลุ่มแม่น้ำโขง การสำรวจพันธุ์ปลาเบื้องต้นที่บ้านจอมปลวกสูงในปี 2551 โดยมูลนิธิพิทักษ์ธรรมชาติ เพื่อชีวิต ชาวบ้านระบุพบพันธุ์ปลาในบริเวณนั้นถึง 99 ชนิด

ทั้งนี้ การประเมินผลกระทบในรายงานของ พพ. ที่มีต่อชุมชน อาชีพประมง และการเกษตรริมฝั่งโขง ถือว่าต่ำกว่ามูลค่าหรือการใช้ประโยชน์จริงของชุมชนอยู่มาก รายงานระบุเพียงผลกระทบต่ออาชีพประมงของชุมชนฝั่ง ไทย 25 หมู่บ้าน ฝั่งลาว 7 หมู่บ้าน แต่ในความเป็นจริงพบว่า มีชุมชนอย่างน้อย 32 หมู่บ้านในฝั่งไทย และอย่างน้อย 18 หมู่บ้านในฝั่งลาวที่ได้รับผลกระทบ นอกจากนี้ ยังไม่มีการประเมินผลกระทบของการสูญเสียแหล่งท่องเที่ยวสำคัญ ๆ ที่ตั้งอยู่ในพื้นที่อ่างเก็บน้ำ เช่น ผาชัน สามพันโบก สะเลกอน-ดอบใหญ่ หาดสลึง หาดบ้านปากแซง แก่งนาหินงัน แก่งช้างหมอบ แก่งสี่พันขุม (ฝั่งลาว) รวมถึงผลกระทบต่องานบุญประเพณีบั้งไฟพญานาคในชุมชนแถบนั้นด้วย รวมถึงผลกระทบที่จะเกิดขึ้นบริเวณท้ายเขื่อนบ้านกุ่ม จากบ้านตามุดต่อเนื่องลงไปจนถึงอำเภอโขงเจียม ซึ่งอาจพบกับความแปรปรวนของระดับน้ำโขงที่อาจเปลี่ยนแปลง 4-5 เมตรต่อวัน

เขื่อนดอนสะโฮง กำลังการผลิตติดตั้ง 360 เมกะวัตต์ จะสร้างปิดกั้น “ฮูสะโฮง” ในบริเวณสี่พันดอน ประเทศลาว ห่างจากพรมแดนกัมพูชาเพียง 1 กิโลเมตร ฮูสะโฮงถือว่ามีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการอพยพของปลาในลุ่ม แม่น้ำโขง เพราะเป็นทางน้ำช่องทางเดียวที่ปลาสามารถอพยพผ่านได้ตลอดทั้งปี และเป็นเส้นทางอพยพสำคัญของ ปลาจากทะเลสาบเขมรในกัมพูชาที่จะว่ายขึ้นมายังประเทศลาวและประเทศไทย รายได้หลักของชาวบ้านในเขตสี่ พันดอน 80-95 เปอร์เซ็นต์มาจากการหาปลา และรายได้จากการประมงในชุมชนแถบนี้ถือว่าค่อนข้างสูงมากสำหรับ ชาวบ้านในประเทศลาว นักวิชาการด้านประมงระบุว่า อัตราการอพยพของปลาในแถบนี้อาจสูงถึง 30 ตันต่อชั่วโมง และบริเวณสี่พันดอนซึ่งเป็นที่ตั้งของเขื่อนดอนสะโฮงนั้น ก็พบพันธุ์ปลามากกว่า 201 ชนิด บางชนิดเป็นปลาเฉพาะ ถิ่น เช่น ปลาสะอี่ ปลาเอนตาแดง และยังเป็นถิ่นอาศัยของโลมาอิรวดี ซึ่งใกล้สูญพันธุ์

การผันน้ำเพื่อผลิตไฟฟ้าของเขื่อนดอนสะโฮงนั้น จะส่งผลให้ปริมาณน้ำโขงที่ไหลผ่าน “น้ำตกคอนพะเพ็ง” และช่องทางน้ำอื่นๆ ในเขตสี่พันดอนลดลงอย่างเห็นได้ชัดในช่วงฤดูแล้ง และจะพบความแปรปรวนของระดับน้ำ ท้ายเขื่อนดอนสะโฮงที่อาจต่างกันมากถึง 3 เมตรต่อวัน

บริษัทสัญชาติไทยที่เกี่ยวข้อง

บริษัท ข.การช่าง จำกัด (มหาชน) ก่อตั้งเมื่อปี 2515 และปี 2538 ได้จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ปัจจุบันมีทุนจดทะเบียน 1,652.58 ล้านบาท นอกจากนี้ บริษัทฯ ยังมีการลงทุนในบริษัทด้านพลังงานอื่น ๆ ด้วย เช่น บริษัท ข.การช่าง (ลาว) จำกัด (ถือหุ้น 100%), บริษัท เซาท์ อีสท์ เอเชีย เอนเนอร์จี จำกัด (ถือหุ้น 38%) และบริษัท บางปะอิน โคอเจนเนอเรชั่น จำกัด (ถือหุ้น 81%)

สำหรับโครงการ **เขื่อนไชยะบุรี** ข. การช่าง ได้ลงนามกับรัฐบาลลาวเพื่อศึกษาความเป็นไปได้ของโครงการเมื่อเดือนพฤษภาคม 2550 และได้ลงนามในบันทึกความตกลงเบื้องต้นในการซื้อขายไฟฟ้ากับการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย (กฟผ.) เมื่อวันที่ 5 กรกฎาคม 2553 ซึ่ง ข. การช่าง ได้จัดตั้ง **บริษัท ไฟฟ้าไชยะบุรี จำกัด** [Xayaburi Power Company Limited] ขึ้นมาเพื่อดำเนินการ ซึ่งข้อมูล ณ วันที่ 1 มีนาคม 2554 ระบุสัดส่วนผู้ถือหุ้นในโครงการดังนี้ ข.การช่าง ถือหุ้น 57.5% **บริษัท นที ชินเนอร์ยี จำกัด** (บริษัทลูกของปตท.) 25% **บริษัท ผลิตไฟฟ้า จำกัด (มหาชน)** (บริษัทลูกของกฟผ.) 12.5% และ **บริษัท พี.ที.คอนสตรัคชั่น แอนด์ อิริเกชัน จำกัด** 5%

นักวิเคราะห์หลักทรัพย์ระบุว่า เขื่อนไชยะบุรีจะเป็นโครงการที่สร้างรายได้และผลกำไรมหาศาลให้กับ ข. การช่าง คือ สูงถึง 57% ของรายได้รวมในปี 2554 นอกจากนี้ยังคาดการณ์ว่า ในระหว่างปี 2554-2558 บริษัท ข. การช่าง จะมีรายได้จากการก่อสร้างเขื่อนถึง 15,000 ล้านบาทต่อปี และในปี 2558-2580 จะมีรายได้จากการขายไฟฟ้าให้ กฟผ. ถึง 10,000 ล้านบาทต่อปี

บริษัท อิตาเลียนไทย ดีเวลล็อปเมนต์ จำกัด (มหาชน) หรือ ไอทีดี ก่อตั้งเมื่อปี 2501 และในปี 2537 ได้จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ปัจจุบันมีทุนจดทะเบียน 4,921.68 ล้านบาท ถือเป็นบริษัทรับเหมาก่อสร้างขนาดใหญ่ที่สุดของประเทศไทย และมีกิจการทั้งด้านสาธารณูปโภค ธุรกิจเหมืองแร่และพลังงาน ในหลายประเทศ เช่น ลาว กัมพูชา พม่า อินโดนีเซีย อินเดีย บังกลาเทศ ฟิลิปปินส์ และไต้หวัน เป็นต้น

ธุรกิจด้านพลังงานของบริษัท อิตาเลียนไทยฯ ในภูมิภาคแม่น้ำโขง เช่น โครงการเขื่อนน้ำเทิน 2 (1,070 เมกะวัตต์) แขวงคำม่วน ประเทศลาว โดยได้ร่วมทุนกับบริษัท นิซิมัตสคอนสตรัคชั่น จำกัด ภายใต้ชื่อ “กิจการร่วมค้า ไอทีดี-เอ็นซีซี” เพื่อดำเนินการก่อสร้าง และมีรายได้จากงานก่อสร้างเขื่อนน้ำเทิน 2 มูลค่า 15,535 ล้านบาท นอกจากนี้ยังได้ถือหุ้น 15% ในบริษัท ผลิตไฟฟ้าน้ำเทิน 2 ซึ่งจัดตั้งขึ้นเพื่อบริหารงานเขื่อนด้วย ซึ่งทางบริษัทฯ เคยคาดการณ์ไว้ว่า หุ้นในส่วนนี้จะสร้างกำไรได้ถึง 10 เท่า โดยขายไฟให้แก่อีก กฟผ. ตั้งแต่ปี 2552 และเมื่อปี 2553 บริษัทฯ ได้ขายหุ้นทั้งหมดในบริษัทผลิตไฟฟ้าน้ำเทิน 2 ในมูลค่าถึง 3,355 ล้านบาท

ในกรณีของโครงการ **เขื่อนบ้านกุ่ม** บริษัท อิตาเลียนไทยฯ และบริษัท เอเชียคอร์ป โฮลดิ้ง จำกัด ได้รับสัมปทานจากรัฐบาลลาวเพื่อทำการศึกษาความเป็นไปได้และผลกระทบสิ่งแวดล้อม โดยใช้เงินทุนประมาณ 200 ล้านบาท ซึ่งจนถึงปัจจุบันยังไม่มีเปิดเผยรายงานการศึกษาแต่อย่างใด